GE-HÅNDBOKA · RUTINE · 2.05 BRUK AV MASKINER OG UTSTYR

Bruk av gravemaskin

Dokumentnr.	GE-2.05-06 R
Type	Rutine
Kapittel	2.05 Bruk av maskiner og utstyr
Gjelder for	Maskinkjørere i Gjerdalen, innleide og underentreprenører som kjører belte- eller hjulgravemaskin
Revisjon / dato	Rev. 01 · Utkast
Utarbeidet av	HMS- og kvalitetsleder
Godkjent av	Daglig leder
Krav og grunnlag	ISO 45001 8.1; Forskrift om utførelse av arbeid §§ 10-2 og 10-3; Forskrift om utførelse av arbeid kap. 12 og 13; Forskrift om administrative ordninger; Maskinforskriften
Erstatter	SmartDok 0205-020 R

1. Formål og omfang

Rutinen skal hindre skader og ulykker ved bruk av gravemaskin. Den gjelder belte- og hjulgravemaskiner i alt arbeid i Gjerdalen: graving av grøfter og byggegroper, lasting, massehåndtering, rensk av fjell og løft. For elektrisk gravemaskin gjelder i tillegg **GE-2.05-03 R**.

2. Ansvar

Rolle	Ansvar
Anleggsleder	Lar bare maskinkjørere med kompetansebevis og dokumentert opplæring kjøre. Sørger for kabelpåvisning og arbeidsvarsling før graving.
Formann	Følger opp på stedet at ingen oppholder seg i maskinens arbeidsområde uten avtale.
Maskinkjører	Har ansvaret for rutinen. Gjør daglig kontroll, kjører etter rutinen, har kontroll på alle i arbeidsområdet og melder feil.

3. Arbeidsgang

3.1 Før bruk

Opplæring og kompetanse

- Gravemaskin er en masseforflytningsmaskin. Maskinkjøreren skal ha dokumentert sikkerhetsopplæring med teori og praksis fra godkjent opplæringsvirksomhet og kompetansebevis for gravemaskin, jf. forskrift om utførelse av arbeid §§ 10-2 og 10-3 og forskrift om administrative ordninger.
- Maskinkjøreren skal ha opplæring på den konkrete maskinen, se **GE-1.03-09 R** og **GE-1.03-16 D** Dokumentert opplæring gravemaskin.
- Tilleggsutstyr (for eksempel rotortilt, hammer og løftekrok) krever egen dokumentert opplæring, se **GE-2.05-11 R**.
- Kjøring med hjulgravemaskin på vei og med tilhenger krever riktig førerkort i tillegg til nødvendig opplæring for oppdraget.

Daglig kontroll

Gjør daglig kontroll og fyll ut skjema for daglig kontroll, se **GE-2.07-03 R** Kontroll av maskiner.

1. Kontroller grave- og lasteutstyret: boltlåsinger og sprekker.
2. Kontroller hydraulikkanlegget.
3. Kontroller felger, dekk eller belter og ruller.
4. Kontroller at det ikke er lekkasjer. Se også under maskinen.
5. Kontroller lys, speil og ryggekamera. Rutene skal være rene og uskadet.
6. Se til at det ikke er personer i fareområdet.

7 Ta på setebeltet. Juster sete, speil og spaker.
8 Funksjonstest maskinen: instrumenter, varsellamper og hydraulikkfunksjoner.
9 Test bremser og styring før kjøringen begynner.

3.2 Under bruk

- Sørg for plant og stabilt underlag. Hold avstand til gravekant og bløt veiskulder.
- Påmontert utstyr skal være festet forsvarlig. Bruk bare utstyr som er godkjent for maskinen. Etter skuffskifte testes festet ved å belaste skuffen under sikre forhold før den tas i bruk.
- Ha kontroll på alle personer innenfor maskinens arbeidsområde. Ingen skal være i svingradiusen uten avtale med deg.
- Kabler og rør skal være påvist før graving, se **GE-2.04-04 R** og **GE-2.04-05 R**. Vær obs på luftlinjer, se **GE-2.04-06 R**.
- Følg retningslinjene for grøfta: helningsvinkel, dybde og plassering av gravemasser, se **GE-2.04-04 R** Graving.
- Vis stor forsiktighet ved rensk av fjell.
- Last transportkjøretøy riktig, og ikke over tillatt vekt.
- Utfør løfteoperasjoner på en sikker måte, se **GE-2.05-10 R**:
  - Skal personer håndtere godset, må maskinen være utrustet for løfteoperasjoner.
  - Hurtigkoblet skuff skal tas av ved løfteoperasjoner.
- Særskilt ved kjøring med hjulgravemaskin:
  - Vær oppmerksom på maskinens blindsoner, spesielt gravebommen.
  - Ved kjøring med tilhenger skal maskinprodusentens anvisning om hvor mye last som kan trekkes, følges.
- Arbeid i trafikkert vei skjer etter godkjent arbeidsvarslingsplan, se **GE-2.04-09 R** og **GE-2.04-19 R**.

3.3 Etter bruk: parkering og sikring

1 Parker på fast og plant underlag med skuffen i bakken.
2 Rengjør utstyret.
3 Klargjør utstyret for ny bruk: fyll drivstoff og andre væsker, se **GE-2.08-12 R**.
4 Meld fra til nærmeste leder hvis det er blitt skader på utstyret.
5 Sett utstyret tilbake på anvist plass, og lås maskinen.

4. Kontroll, registrering og dokumentasjon

- Daglig kontroll registreres på skjema i SmartDok.
- Kompetansebevis og maskinspesifikk opplæring registreres i SmartDok (kompetanse).
- Gravemaskinen skal ha sakkyndig kontroll minst hver 12. måned, se **GE-2.07-02 R**.
- Skader og uønskede hendelser meldes som RUH i SmartDok.

5. Referanser

- Forskrift om utførelse av arbeid kap. 10, 12 og 13
- Forskrift om administrative ordninger på arbeidsmiljølovens område (kompetansebevis)
- Forskrift om maskiner (maskinforskriften)
- **GE-1.03-09 R** Opplæring i bruk av arbeidsutstyr
- **GE-1.03-16 D** Dokumentert opplæring gravemaskin
- **GE-2.04-04 R** Graving
- **GE-2.04-05 R** Graving nær strøm- og telekabler
- **GE-2.04-06 R** Arbeid ved høyspentledninger – luftlinje
- **GE-2.04-09 R** Anleggsmaskiner på trafikkert område
- **GE-2.05-01 R** Bruk av arbeidsutstyr
- **GE-2.05-03 R** Bruk av elektrisk gravemaskin
- **GE-2.05-10 R** Bruk av anleggsmaskiner til løfting
- **GE-2.05-11 R** Bruk av tilleggsutstyr på anleggsmaskiner

- **GE-2.06-02 R** Oppkjøring og frakting av maskiner på lastebil
- **GE-2.07-02 R** Sakkyndig kontroll av maskiner
- **GE-2.07-03 R** Kontroll av maskiner

Revisjonshistorikk

Rev.	Dato	Endring	Godkjent av
01	Utkast	Første utgave i GE-håndboka. Skrevet om fra SmartDok 0205-020 R.	Daglig leder